

XFI-101/f (lk)	Filozófiatörténet	1	K	k	30	2	
---------------------------	--------------------------	---	---	---	----	---	--

tanár: dr. Ruzsa Ferenc egyetemi docens (ferenc.ruzsa@elte.hu)
(Filozófiai Intézet/Ókori és Középkori Filozófiai Tanszék)
az előadás ideje és helye: H 10–11³⁰, Gólyavár B terem

A tantárgy leírása:

A tantárgy keretében a hallgatók a filozófiatörténet nagy korszakaiba (kiemelten az ókori és a keleti filozófiai rendszerekbe), és azon belül néhány kiemelkedő filozófus munkásságába kapnak bevezetést.

A tantárgy jellege:

A tantárgy az ókori és keleti filológiák képzési ág közös tantárgya.
Az előadás látogatásköteles.
A számonkérés írásbeli vizsga (teszt) a vizsgaidőszakban.

Az előadások várható tematikája:

szept. 8. Bevezetés: mi a filozófia?
szept. 15. Parmenidész a létező mozdulatlanságáról
szept. 22. Héراكleitosz a változásról
szept. 29 A szánkhja filozófiája
okt. 6. A Buddha tanítása
okt. 13. A tao
okt. 20. Platón metafizikája és Arisztotelész etikája
okt. 27. őszi szünet
nov. 3. Aquinói Szt. Tamás teológiája
nov. 10. Descartes dualizmusa
nov. 17. Hume szkepszise
nov. 24. Kant a tudásról
dec. 1. Nietzsche a görögségről és Russell a filozófiáról
dec. 8. Quine a lét fogalmáról

Kötelező olvasmányok:

A szövegek és segédanyagok megtalálhatók lesznek az ELTE moodle e-learning rendszerén:

<https://elearning.elte.hu>

Parmenidész töredékei. (Megtalálható pl.:

Kirk–Raven–Schofield: *A preszókratikus filozófusok*. Atlantisz, Bp. 1998: 353–384. o.

Steiger Kornél: *Parmenidész. Empedoklész. Töredékek*. Gondolat, Bp. 1985: 7–13. o.

Részletek:

<http://www.phil-inst.hu/uniworld/egyetem/filtort/eloadas/eload06p.htm>)

Héراكleitosz töredékei. (Megtalálható pl.

Kirk–Raven–Schofield: *A preszókratikus filozófusok*. Atlantisz, Bp. 1998: 271–316. o.

Simon Endre (szerk., bevezetések, jegyz.): *Filozófiatörténeti szöveggyűjtemény*, I. köt.

Az ókortól a XVII. század végéig. Tankönyvkiadó, Bp. 1966: 28–34. o.

Részletek:

<http://www.freeweb.hu/komm-muszi/download/01/filozofia/gorog.rtf>

<http://www.phil-inst.hu/uniworld/egyetem/filtort/eloadas/eload06h.htm>)

Ruzsa Ferenc: *A klasszikus szánkhja filozófiája*. Farkas Lőrinc Imre, Bp. 1997: 9–17., 245–

251. o. =

<http://tarrdaniel.freeweb.hu/documents/Hinduizmus/szankhja.htm> (Mi a szánkhja?; A szánkhja története; A számbavétel versei (nyersfordítás), 1–50.)

Vekerdi József (ford.): *Buddha beszédei*. Helikon, Bp. 1989, 2004: 45., 48., 61–70., 77–89., 104–117., 136–145., 160–163. o. =

<http://mek.oszk.hu/01900/01901/01901.doc> (A tan kerekének elindítása, A szerzetesi élet szabályai, A szenvedések láncolata 1–2., Példázat a fűrészről, Példázat a kígyóról, Szaccsaka, A létszomj kioltása, Abhaja királyfi, Málunkjáputta, Vaccshagotta, Amit szeretünk)

Lao Ce: *Tao tö king*. <http://www.terebess.hu/keletkultinfo/lao.html> (Weöres Sándor fordítását ajánlom)

Platón: *Az állam*. 476c – 480a és 505a – 518b. in: *Platón Összes művei*. Európa, Bp. 1984. II. kötet, 372–384. és 436–462. o.

Arisztotelész: *Nikomakhoszi Etika*, 1., 2. és 6. könyv. Európa, Bp. 1987.

Aquinói Tamás: *Summa Theologiae*. Első rész, I. kérdés, 1., 2., 5., 7. szakasz. II. kérdés.

Descartes: *Elmélkedések az első filozófiáról*. Atlantisz, Bp. 1994. I–II. elmélkedés.

Hume, David: *Tanulmány az emberi értelemről*. Nippon, Bp. 1995. II–VII. fejezet.

Kant: *A tiszta ész kritikája*. Ictus, Szeged 1996. Előszó a második kiadáshoz és Bevezetés.

Nietzsche: *A tragédia születése*. 2–8. fejezet. Európa, Bp. 1986: 31–76.o.

Russell, Bertrand: *A filozófia alapproblémái*. Kossuth, Bp. 1996. I–VI. és VIII. fejezet.

Quine, W.O.: Arról, hogy mi van. In: *A tapasztalattól a tudományig*, Osiris, Bp. 2002: 115–135. o.